

Aan de slag met burgerschapsvorming

Achtergronden, tips en praktijkvoorbeelden van vreedzame scholen

 CED
groep

Als leren je lief is

Aan de slag met burgerschapsvorming

Achtergronden, tips en praktijkvoorbeelden van vreedzame scholen

Inleiding

Stel je voor dat leerlingen ervaren dat ze het verschil kunnen maken. Dat ze zich veilig voelen en zelf conflicten willen oplossen. Elkaar helpen. Hoe kunnen we onze jonge generatie zo opvoeden? Meer dan ooit zien we het grote belang van verbinding. Elke school in Nederland besteedt al aandacht aan burgerschapsvorming. Tot nu toe kregen scholen veel ruimte om dat op hun eigen manier te doen. Dat zorgde voor behoorlijk grote onderlinge verschillen, ook qua effectiviteit.

De overheid vindt het belangrijk dat scholen het actief burgerschap doelgericht en samenhangend bevorderen. Daarom is de aangescherpte wet burgerschapsvorming tot stand gekomen. Hoe kun je in de dagelijkse praktijk doelgericht werken aan burgerschap?

De CED-Groep ontwikkelde een Burgerschapsscan, die alle basisscholen kunnen gebruiken. Deze scan maakt duidelijk waar jouw school staat met burgerschapsvorming, op welke onderdelen jullie al goed bezig zijn en waar ontwikkeling mogelijk is. De scan geeft heel inhoudelijke inzichten in het basisklimaat, het pedagogisch handelen en de concrete invulling van burgerschapsvorming.

In dit e-book willen we je inspireren. Onze kennis en ervaring van ruim 20 jaar delen we graag met je. We schetsen een aantal landelijke ontwikkelingen, reiken concrete tips en ideeën aan en geven een inkijkje in mooie voorbeelden uit de dagelijkse praktijk, bijvoorbeeld van vreedzame scholen.

Inhoud

Inleiding

1. Nieuwe wet burgerschapsvorming
2. Pijlers van de nieuwe wet
3. De visie van de CED-Groep
4. Een dag uit het leven van een groep 7-leerkracht
5. Good practice: resultaatgericht werken aan burgerschap
6. Wereldkidz geeft richting aan burgerschapsonderwijs
7. Tien ideeën voor leerlingparticipatie
8. Good practice: vreedzame Daltonschool De Poorter
9. It takes a whole village to raise a child
10. Utrecht: vreedzame kinderrechtenstad
11. Good practice: zml school De Alk
12. De kracht van De Vreedzame School

Meer informatie en contact

1

Nieuwe wet burgerschapsvorming

Sinds 2006 zijn scholen wettelijk verplicht om actief aandacht te besteden aan burgerschap en sociale integratie. Burgerschap is een kerntaak van iedere school. Scholen helpen leerlingen om zich te ontwikkelen tot betrokken burgers die in staat zijn om op een volwaardige en verantwoordelijke manier deel te nemen aan onze pluriforme, democratische rechtstaat.

Nieuwe wet burgerschapsvorming (vervolg)

Aanleiding voor een nieuwe wet

De wet uit 2006 gaf scholen volop ruimte om de burgerschapsvorming op hun eigen manier vorm te geven. In de praktijk ontbrak het vaak aan structureel aandacht, duidelijke leerdoelen en een planmatige benadering, zo blijkt ook uit de Staat van het Onderwijs 2020.

De overheid vond dit een onwenselijke situatie. De samenleving verandert: sociale verbanden zijn niet langer vanzelfsprekend, de individualisering neemt toe en de bevolkingssamenstelling wordt steeds diverser. Kennis en respect voor de basiswaarden van onze samenleving - de rechten en vrijheid uit de grondwet en mensenrechtenverdragen - zijn niet meer vanzelfsprekend.

Scholen spelen een prominente rol in het ontwikkelen van actief burgerschap, naast de verantwoordelijkheid die ouders/verzorgers hierin hebben.

Het opleiden van al onze kinderen tot burgers die hun rechten kennen en de rechten van een ander respecteren, is dan ook een buitengewoon belangrijke opdracht van scholen.

Verheldering en verplichting

De nieuwe wet, uit 2021, geldt voor álle scholen in het funderend onderwijs: primair onderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs en geeft de burgerschapsopdracht een verplichtend karakter. Het doelgericht en samenhangend bevorderen van actief burgerschap is voortaan de norm. De nieuwe wet maakt duidelijker wat er van scholen wordt verwacht op het gebied van burgerschapsonderwijs. Hierdoor heeft de Inspectie handvatten voor handhaving.

Meer dan ooit zien we het grote belang van verbinding en respect voor verschillen.

2

Pijlers van de nieuwe wet uit 2021

Pijlers van het burgerschapsonderwijs:

- Leerlingen ontwikkelen **kennis over/respect voor de basiswaarden** van onze democratische rechtstaat en de mensenrechten. Dan hebben we het onder andere over vrijheid van meningsuiting, vrijheid van godsdienst, menselijke waardigheid, vrijheid, solidariteit, gelijkwaardigheid en verbod op discriminatie.
- Leerlingen ontwikkelen **kennis over/respect voor verschillen** in godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap of seksuele gerichtheid.
- De school is een **oefenplaats** waar leerlingen ervaring opdoen met het toepassen van deze basiswaarden. In een vitale democratische rechtstaat is er altijd ruimte voor verschillen van opvatting. Leerlingen worden uitgedaagd om hun stem te laten horen en respectvol bij te dragen aan een kritische discussie.
- Leerlingen ontwikkelen **sociale en maatschappelijke competenties** die hen in staat stellen om deel uit te maken van de samenleving en om er een bijdrage aan te kunnen en willen leveren.
- De school heeft een **voorbeeldfunctie**. Alle mensen die op de school werken, professionals en vrijwilligers, zijn een rolmodel. Zij geven het goede voorbeeld, hun gedrag is in overeenstemming met de genoemde basiswaarden en de universeel aanvaarde mensenrechten.
- De school zorgt voor een omgeving waarin leerlingen en medewerkers zich **veilig en geaccepteerd** voelen.
- De school beschrijft in haar **schoolplan** de uitgangspunten en doelstellingen van het burgerschapsonderwijs. De doelen en ambities zijn te vinden in de **schoolgids**.
- De school heeft een doelgericht, **concreet aanbod** over de leerjaren en **evalueert de opbrengsten** van haar burgerschapsonderwijs.

3

De visie van de CED-Groep

De CED-Groep wil voor elk kind de beste kansen creëren. Door het versterken van de kennis en vaardigheden van professionals in onderwijs en kinderopvang leveren we een impactvolle bijdrage aan de ontwikkeling van kinderen en jongeren.

We werken aan praktische oplossingen voor burgerschapsvorming. Dat doen we samen met professionals in onderwijs, wetenschap, kinderopvang en gemeenten, waarbij wij ruim twintig jaar ervaring meenemen. We ontwikkelen inspirerende leermiddelen en geven betekenisvolle professionalisering en effectieve begeleiding. We hechten veel belang aan de grote thema's uit onze democratisch rechtstaat: vrijheid, gelijkheid en solidariteit.

Onze aanpak voor burgerschapsvorming is samenhangend en doelgericht. Centraal staan:

- een heldere pedagogische schoolcultuur,
- een programma gericht op het vormen en sociaal vaardig maken van leerlingen,
- de school als oefenplaats voor democratie en actieve participatie.

4

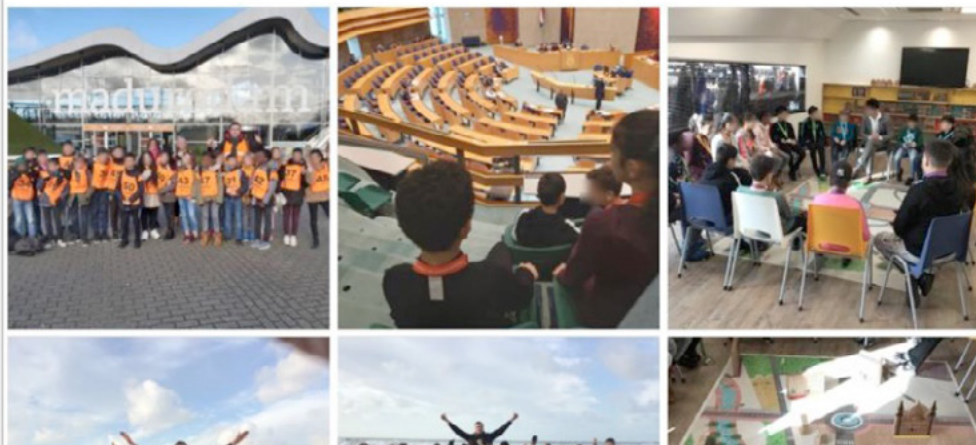
Een dag uit het leven van een groep 7-leerkracht

Op een inspirerende manier bezig zijn met democratisch burgerschap? De groep 7-leerlingen van IKC Vlinderslag (Amersfoort) weten er alles van! Leerkracht Jeroen van den Bos nam zijn leerlingen een dag mee naar Den Haag, waar ze onder meer een eigen democratische stad creëerden en een debat in de Tweede Kamer bijwoonden.

Jeroen van den Bos • 2de
Groepsleerkracht bij IKC Vlinderslag in Amersfoort
4 mnd • Bewerkt •

Afgelopen woensdag een onvergetelijke dag weg geweest met mijn groep 7. Een dagje op pad naar Den Haag. Op de fiets naar het station, met de trein naar Den Haag om vervolgens met de tram naar Madurodam te gaan. Hier startte de leerlingen met een democratische opdracht. Het bouwen van een eigen stad, met de naam Democracy. De leerlingen waren hiervan de gemeenteraad en mochten het geld voor de gebouwen, in overleg met elkaar bouwen. Elke groep had een voorzitter, secretaris, partijleider en partijlid. Samen werd de stad vormgegeven. Vervolgens gingen de leerlingen met een speurtocht door het park, waarbij gebouwen werden gezocht, leren kennen en de miljoenennota werd verdeeld. Na ons bezoek aan Madurodam gingen we op pad naar de Tweede kamer. Door de security check (spannend!) kregen we een rondleiding door het gebouw. Hierbij kwamen we Geert Wilders tegen, wat de leerlingen reuze interessant vonden. We gingen een kijkje nemen in de tweede kamer en mochten een debat bijwonen over onderwijs, waar minister Arie Slob zijn plannen voor het onderwijs vertelden. Na de zeer inspirerende ochtend en middag zijn we de dag afgesloten op Scheveningen strand. Uurtje uitwaaien spelen en samen eten. Wat een topdag. Eentje om nooit meer te vergeten! [#Democratie](#) [#vlinderslag](#) [#groep7](#) [#vreedzaam](#)

5

Good practice: resultaatgericht werken aan burgerschap

Rust en structuur op cbs Tamarinde

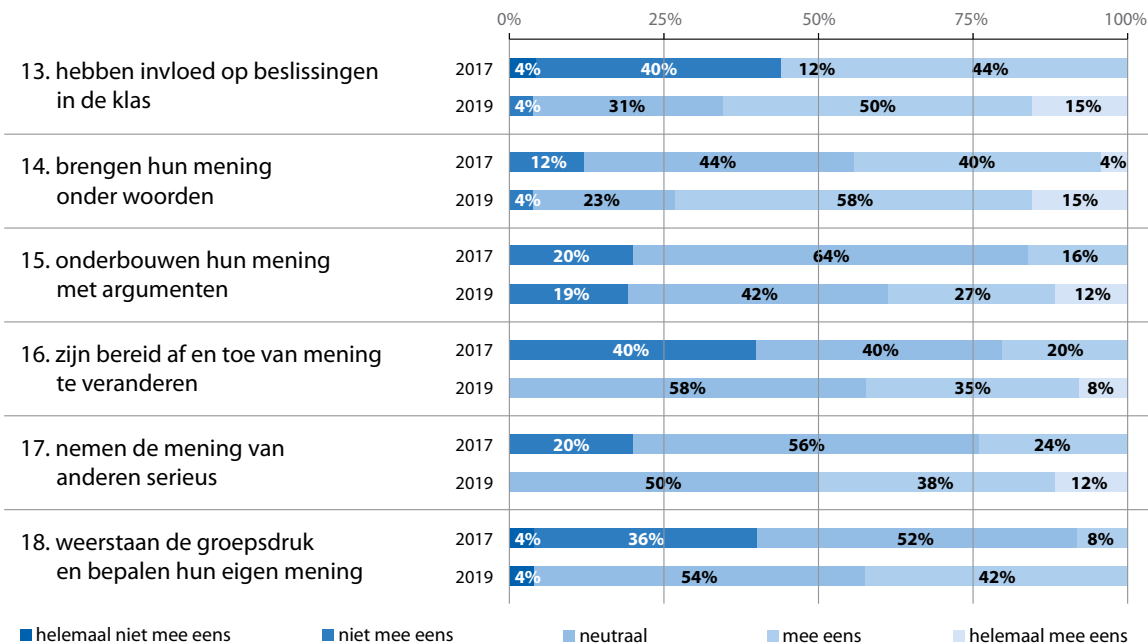
foto: beeldbank CED-Groep

Good practice: resultaatgericht werken aan burgerschap (vervolg)

Cbs Tamarinde staat in de Zaanamse wijk Poelenburg, die landelijke bekendheid kreeg door een 'treitervlogger' en nogal eens te maken had met overlast en vandalisme. Met het schrijven van Pact Poelenburg maakte een groot aantal lokale partners duidelijk: wij willen deze wijk blijvend verbeteren. Zo ook cbs Tamarinde, die ervoor koos om vreedzame school te worden.

Inmiddels scoort de school bij veiligheid op, en soms zelfs boven het landelijke gemiddelde. De kinderen kunnen zich veel beter verplaatsen in een ander, gaan nauwelijks nog fysieke confrontaties aan en helpen anderen om ruzies te beëindigen. Onderstaande figuur geeft inzicht in de mening van leerlingen tijdens een nulmeting (2017) en een vervolgmeting (2019).

Gezamenlijke besluitvorming

“Tamarinde is een heel diverse school. Diversiteit kan leiden tot botsingen en conflicten. Daarom willen wij een oefenplaats zijn voor democratie. Wij leren kinderen om verschillen te accepteren en elkaar te respecteren, zodat zij goed kunnen samenwerken en spelen. Kinderen die de culturele, religieuze en etnische achtergrond van anderen op school leren te respecteren, zullen zich later als burgers ook zo naar anderen verhouden.”

Janneke Oosterman, directeur cbs Tamarinde.

Lees het hele verhaal van cbs Tamarinde
(PO Management, november 2019).

LEES VERDER

6

Wereldkidz geeft richting aan burgerschapsonderwijs

WereldKidz is een onderwijsgroep met 29 basisscholen en 2 so-scholen. Wereldkidz werkt op diverse manieren aan burgerschap. Voor de beleidsperiode 2020-2024 zijn drie ambities geformuleerd, onder meer op het gebied van burgerschap. Bij het maken van deze keuze zijn onder meer bestuur, ouders, leerkrachten, schoolleiders en directie betrokken.

foto: beeldbank CED-Groep

Het verhaal van Wereldkidz. Richting geven aan burgerschapsonderwijs (vervolg)

Elke school krijgt de ruimte om de ambities op eigen wijze te concretiseren. Om alle schoolleiders en directeuren te voeden met achtergrondinformatie en nieuwe inzichten, werd begin 2020 een tweedaags programma georganiseerd. De inhoud was bijzonder divers, variërend van een presentatie over terrorisme tot een bezoek aan de Tweede Kamer. Mirjam van der Ven, adviseur bij de CED-Groep was ook aanwezig. Zij gaf onder meer een toelichting op de nieuwe burgerschapsscan die de CED-Groep heeft ontwikkeld. Deze scan is niet voorbehouden aan vreedzame scholen. Hij is beschikbaar voor alle basisscholen, zoals de scholen van Wereldkidz.

Scan ondersteunt gesprek en reflectie

Na afloop van de tweedaagse hebben alle WereldKidz-scholen in cluster Maarssen de scan zelf ingevuld. “De scan is compact en laat zich eenvoudig invullen. Ik heb gemerkt dat alleen al door het invullen een gesprek op gang kwam over ons burgerschapsonderwijs. Die reflectie is mooi. We hebben vastgesteld dat we al heel veel doen, maar dat sommige zaken, zoals rechtspraak en de rechtstaat, misschien een wat duidelijker plek kunnen krijgen in het vaste programma”, vertelt Maaïke Ploeg, schoolleider WereldKidz Triangel.

“De scan is compact en laat zich eenvoudig invullen. Ik heb gemerkt dat alleen al door het invullen een gesprek op gang kwam over ons burgerschapsonderwijs.”

Maaïke Ploeg, schoolleider WereldKidz Triangel.

Herijken burgerschapsonderwijs

Na het invullen van de scan, krijgen scholen een digitale terugkoppeling van de CED-Groep. Jantine van der Lecq, schoolleider WereldKidz Tweesprong, zegt daarover: “Zo’n terugkoppeling heb je echt wel nodig om goede keuzes te kunnen maken. Daarbij gaat het vooral om een stukje herijken: wat blijven we doen, wat moet anders, wat kan eventueel vervallen? Die keuzes gaan we samen met het team maken.” Door de sluiting van de scholen in verband met de coronacrisis, is het maken van deze keuzes uitgesteld.

Hoe staat jouw school ervoor?

Vul je scan burgerschapsvorming (PO) in!

DOE DE SCAN!

Voor elkaar zorgen

De coronacrisis is volgens Maaïke en Jantine een bijzondere tijd, zeker ook wat betreft burgerschap. “Door deze crises wordt de rol van de politiek opeens heel tastbaar voor de leerlingen. Zij ervaren de gevolgen van landelijke, politieke keuzes. Denk aan de sluiting van scholen, de 1,5-meter regel en de zorg voor meer ic-bedden”, zegt Jantine. Maaïke vult aan: “In deze periode is het extra urgent dat je voor elkaar zorgt. Ook dat is burgerschap! Alle leerkrachten houden heel goed in de gaten dat de kinderen elkaar kunnen blijven zien, dat ze vragen hoe het gaat en elkaar misschien toch af en toe (digitaal) opzoeken om iets te doen. Sommige kinderen zijn veel alleen, eenzaamheid ligt dan echt op de loer.”

7

Tien ideeën voor leerlingparticipatie

Op vreedzame scholen hebben alle kinderen een stem. De Vreedzame School ontwikkelde bijna honderd ideeën om kinderen te laten meepraten of meebeslissen, waarvan je er hier tien leest:

Inrichting van het klaslokaal

1. Wat vinden we prettig en belangrijk bij de inrichting en indeling van de klas?
2. Hoe richten we de klas in bij feesten, zoals Kerst?

Inrichting hal/plein/wijk

3. Hoe richten we de hal in?
4. Welke spelletjes kunnen we nog meer doen met elkaar op het plein?
5. Welke materialen schaffen we aan voor het schoolplein?
6. Hoe kan de schooltuin en de schoolomgeving eruitzien?

Leerlingen geven lessen

7. Laat leerlingen onderdelen van een gymles bepalen. Laat ze voor dit onderdeel uitleg geven en de activiteit begeleiden.
8. Laat leerlingen de binnenkomer en afsluiter bepalen.

Schoolbrede activiteiten

9. Hoe moet het programma van de meesters- en juffendag eruitzien?
10. Hoe organiseren we vieringen, bijvoorbeeld Sint, Kerst, Suikerfeest.

8

Good practice: vreedzame Daltonschool De Poorter

Daltonschool De Poorter (Gorinchem) heeft een gemêleerde leerlingenpopulatie en vindt de aandacht voor burgerschap daarom extra belangrijk. Sinds 2016 is De Poorter vreedzame school. In het daltononderwijs nemen vrijheid, verantwoordelijkheid, samenwerking en zelfstandigheid een centrale plek in. Deze kernwaarden sluiten goed aan op de speerpunten van De Vreedzame School: sociale competentie en burgerschap.

In het artikel *Eén duidelijke pedagogiek in de hele school* leggen Winnie Boeter (directeur daltonschool De Poorter) en Jan van Veen (algemeen directeur stichting OVO) uit waarom zij De Vreedzame School omarmen en hoe het in de praktijk werkt.

“Wij leren kinderen dat je het niet altijd eens hoeft te zijn, maar dat je wel goed naar elkaar moet luisteren. Ons pedagogisch klimaat wordt gedragen door alle kinderen. Wij modellen, zodat de kinderen leren dat zij eigenaar zijn van wat er gebeurt.”

Winnie Boeter, directeur daltonschool De Poorter.

“Eenheid in benadering is volgens mij een belangrijk kwaliteitsaspect van een school. Dat je met z'n allen één taal spreekt. Dat het overal veilig en rustig is en dingen op dezelfde manier worden uitgelegd. Ik vind het uniek hoe de kinderen en volwassenen hier met elkaar omgaan. Ik hoor van ouders dat zij daar ook trots op zijn.”

Jan van Veen, algemeen directeur Stichting OVO

(KlasseApart, februari 2020).

9

It takes a village to raise a child Ervaringen uit een vreedzame wijk.

“Door de lessen van De Vreedzame School ontwikkelen leerlingen belangrijke sociale vaardigheden, zoals openstaan voor verschillen, respect hebben voor de ander en conflicten sámen oplossen, op een vreedzame manier. Je wilt dat leerlingen die vaardigheden ook buiten de school laten zien en dat ze er op worden aangesproken als ze dat niet doen. Daarom vind ik het geweldig dat we de kans krijgen om het gedachtegoed van De Vreedzame School te verbreden naar de wijk. Want, it takes a village to raise a child! .

It takes a village to raise a child. Ervaringen uit een vreedzame wijk. (vervolg)

Speciaal voor de scholen van de Staatsliedenbuurt is een lespakket ontwikkeld, waarin je met elkaar gaat kijken hoe je in de wijk met elkaar wilt omgaan. Dat begint heel klein, op het eigen schoolplein. Deze lessen geeft de groepsleerkracht zelf. In aanvulling daarop krijgt groep 6 ook gastlessen van mensen uit de wijk, bijvoorbeeld een buurtwerker, medewerker van de speeltuin en de wijkagent.

Na de wijklessen volgen er verkiezingen. Van alle scholen in onze vreedzame wijk worden er twee leerlingen gekozen voor in de kindervijfde. Zo krijgen zij echt een stem op wijkniveau. We merken dat het belangrijk is om scholen in de praktische uitwerking te ontzorgen. De leerlingen uit de vijfde worden dus gehaald en gebracht, door buurtmedewerkers. Voor scholen is dat heel behulpzaam.

Het is mooi om te zien dat er op deze manier vanuit de kinderen zelf diverse buurtinitiatieven ontstaan. Zo hebben vorig jaar zo'n 1200 leerlingen van vier scholen nagedacht over de manier waarop er vreedzamer gespeeld kan worden op een plein hier in de buurt. De kinderen konden ideeën indienen waar heel serieus naar geluisterd is. Wat ze in het klein doen, in de klas, wordt dan dus groter. Dat is waar je naartoe wilt als je het hebt over democratie en participatie.

Iedereen in de wijk kan bijvoorbeeld de basiscursus Vreedzaam volgen. Daar komt een heel gemengd publiek op af: ouders van de school, buurtbewoners, medewerkers van de plaatselijke supermarkt, de bibliotheek, een advocatenkantoor in de wijk, noem maar op. Iedereen vindt het fijn om fijn te werken en te leven in de wijk. Zo'n cursus verbindt mensen en zorgt ervoor dat ze dezelfde taal gaan spreken. Ook richting de kinderen. Dat is belangrijk. Overal waar de kinderen komen, worden zij op dezelfde manier aangesproken en zullen ze dat gedrag dus ook veel meer laten zien."

*Gonnie Roekevisch,
Vreedzame Schoolcoördinator Westerparkschool Amsterdam &
trainer van de wijk.*

10

Utrecht: vreedzame kinderrechtenstad

“Vreedzame scholen zijn een democratische oefenplaats, waar kinderen een stem hebben, zich tot elkaar leren verhouden en kritisch leren nadenken. Als je die vaardigheden op jonge leeftijd leert, is de kans groter dat je een volwassene wordt die een constructieve en positieve plek in de maatschappij kan en wil innemen. Maar dat gaat niet vanzelf, daarvoor is het belangrijk dat er een samenspel is tussen de leefwerelden op school, thuis, op straat en in vrije tijd. De vaardigheden die de kinderen op hun vreedzame school ontwikkelen, moeten ze ook op andere plekken kunnen toepassen.

De gemeente Utrecht is drager van het vreedzame gedachtegoed. We vinden het belangrijk dat deze pedagogiek zich over de hele stad verspreid. Dat hebben kinderen en jongeren nodig om veilig en gezond op te groeien en hun talenten te kunnen ontwikkelen. **Dit is als belangrijke ontwikkelopdracht opgenomen in het coalitieakkoord.**

Alle wijken in de stad zijn vreedzame wijken. De wijkbureaus spelen een belangrijke rol in het bevorderen van de samenwerking tussen alle partners in de wijk. Per wijk is er ook een vreedzame wijkcoördinator en een inhoudelijke coördinator. Van organisaties die subsidie krijgen van de gemeente, bijvoorbeeld van welzijnsorganisaties, jongerenwerk en jeugdhulpinstellingen, verwachten we een actieve bijdrage. Dat is veelal vastgelegd in de subsidievoorwaarden.

Utrecht heeft drie jaar geleden de ambitie uitgesproken om een kinderrechtenstad te willen zijn. Kinderrechten, die voor iedereen van 0 tot 18 jaar gelden, stonden al wel in het curriculum van het onderwijs, maar wij misten verdieping. We willen zorgen dat kinderen niet alleen een lesje over kinderrechten krijgen, maar ervaren dat ze er iets mee te doen hebben. Wat betekent het kinderrechtenverdrag in de maatschappij? Wat is artikel 12, waarin is vastgelegd dat kinderen recht hebben op een mening? Om scholen meer tools te geven om aandacht te besteden aan kinderrechten hebben we een speciale module laten ontwikkelen, die vanaf schooljaar 2020/2021 is opgenomen in het lesmateriaal van De Vreedzame School. Alle vreedzame scholen in het Utrecht krijgen het materiaal dat bij deze module hoort.”

Yüksel Motorcu, beleidsadviseur jeugd en ambassadeur Vreedzame School (gemeente Utrecht)

1

Good practice: zml school De Alk

Zml-school De Alk uit Alkmaar schafte eerder een programma aan voor de sociaal emotionele ontwikkeling, maar ervaarde dat als 'hap snap'. Op zoek naar een alternatief werden verschillende aanpakken vergeleken. De Vreedzame School bleek precies te zijn wat ze zochten. Een jaar geleden startte het team met het invoeringstraject. Hoe gaat het een jaar later? We stelden drie vragen aan Johanna Dooper, de ib'er van De Alk. De eerste vraag was:

Wat was de aanleiding om te starten met De Vreedzame School?

'De sociaal emotionele ontwikkeling is een belangrijke, zo niet de belangrijkste ontwikkeling van onze leerlingen. Deze ontwikkeling heeft ook veel invloed op alle andere ontwikkelingsgebieden. We hebben kritisch gekeken naar de opbrengsten op de verschillende leerlijnen en zagen dat de sociaal emotionele ontwikkeling achterbleef bij de andere gebieden. Daar wilden we natuurlijk wat mee.'

Benieuwd naar het hele verhaal van De Alk?

[LEES VERDER](#)

De kracht van De Vreedzame School

De Vreedzame School is een effectief en compleet programma voor burgerschap en sociale competentie. De school als democratische oefenplaats staat centraal in het programma. De Vreedzame School sluit aan bij de doelen voor burgerschapsvorming, bij recente ontwikkelingen zoals Curriculum.nu en bij het nieuwe wetsvoorstel burgerschap. Inmiddels zijn er ruim duizend vreedzame scholen, in po, so en vo.

Schoolbrede aanpak

De basis van De Vreedzame School is een lessenserie, met een wekelijkse les of activiteit voor alle groepen. Maar De Vreedzame School is méér dan een lesmethode. Het is een filosofie en een aanpak, waarin de eigen kracht van kinderen centraal staat.

Voorbeeldrol van het team

Dit vraagt om een bepaalde houding van het complete lerarenteam. Daarom investeert de CED-Groep veel in de training en begeleiding van aspirant-vreedzame scholen. De rol en voorbeeldfunctie van het team wordt ook verankerd in de nieuwe wet burgerschap. Dat vinden we een waardevolle ontwikkeling.

Democratische oefenplaats

We helpen scholen bij het vormgeven van de school als democratische oefenplaats. Denk aan de leerlingenraad en de groepsvergadering, gespreksvoering over gevoelige onderwerpen en ouderparticipatie. In het primair onderwijs kan er bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van leerlingmediatoren, in het vo en mbo kennen we de peer-mediation en vertrouwensleerlingen.

De kracht van De Vreedzame School (vervolg)

De kracht van De Vreedzame School

- Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap
- Kinderen krijgen een stem en nemen samen beslissingen
- Kinderen leren op een fijne manier samen leren en samen leven
- Kinderen leren om conflicten vreedzaam op te lossen
- Kinderen leren om open te staan voor verschillen tussen mensen

Effectieve jeugdinterventie

Scholen die met het programma De Vreedzame School werken, zien een positieve verandering in het gedrag van hun leerlingen. De effectiviteit van het programma wordt ook bevestigd door diverse onderzoeken.

Het NJi erkent De Vreedzame School als een goed onderbouwd antipestprogramma, dat preventief en curatief werkt. Ook de Onderwijsraad onderschrijft de meerwaarde en heeft De Vreedzame School opgenomen in zijn advies met betrekking tot burgerschapsvorming.

Herziening lesmappen PO

We vinden het essentieel dat het lesprogramma van De Vreedzame School goed aansluit bij actuele ontwikkelingen in onderwijs en maatschappij. Daarom investeren we continu in de verdere ontwikkeling. Medio 2020 zijn er nieuwe lesmappen voor het basisonderwijs uitgebracht, die volledig aansluiten bij het wetsvoorstel burgerschap en curriculum.nu.

Scan burgerschap

Wil je weten waar jouw school staat met betrekking tot de burgerschapsvorming? De CED-Groep ontwikkelde een scan voor basisscholen, waarmee je dat zelf snel en eenvoudig in beeld brengt. Je ziet direct op welke onderdelen jullie al goed bezig zijn en welke mogelijkheden er zijn voor verdere ontwikkeling.

DOE DE SCAN!

Meer informatie en contact

Wil je het burgerschapsonderwijs op jouw school versterken? We gaan graag in gesprek over je specifieke schoolsituatie en wensen. Kijk op cedgroep.nl, devreedzameschool.nl of neem contact op via info@cedgroep.nl.